

Almanya'da işletmede yönetime katılım

İşletmede yönetime katılma konusu az ya da çok herkesi ilgilendirmektedir – yabancı işçileri olduğu kadar Almanları da. Çünkü işçi temsilcileri işletmedeki tüm çalışanlar için vardır. Öte yandan, işçi temsilciliği aslında nedir? Görevleri nedir ve hangi avantajları sağlar? Alman Sendikalar Birliği (DGB) bu konuya basit ve anlaşılır bir şekilde açıklık getiriyor – 11 değişik dilde.

1. Bir işçi temsilciliği nedir?

Bir işçi temsilciliği işletmede çalışanların menfaatlerini temsil eder ve onların temsilcisi olarak işverenle müzakerelerde bulunabilir. Bunun için özel bir kanunda ("Toplu İş İlişkileri Yasası") belirlenmiş olan ve işveren tarafından dikkate alınması gereken haklara sahiptir. Bu haklara yönetime katılım hakları denir. Bu sebeple işçi temsilcilerinin çalışmaları için işletmede yönetime katılımdan da söz edilir. Almanya'daki işçiler her dört yılda bir kez gizli oylamayla bir işçi temsilciliği seçebilir. İşçi temsilcileri, köken veya ikamet durumundan bağımsız olarak tüm çalışanlar adına hareket eder. Aynı zamanda kiralık işçileri de temsil eder.

2. Bir işçi temsilciliğinin görevleri nedir?

Çok genel olarak bir işçi temsilciliği, çalışanlar lehine olan tüm talimatların, yani yasalar, toplu sözleşmeler, iş anlaşmaları vs. işveren tarafından yerine getirilmelerini gözetler.

İşveren bazı konularda işçi temsilciliğini sadece bilgilendirmek veya görüş almak zorundadır. Önemli: Her iş fes-hinden önce işçi temsilciliğinin görüşü alınmalıdır. İşçi temsilciliği başka alanlarda da geniş haklara sahiptir ve kararların alınmasına çok somut olarak katılabilir – bu sebeple yönetime katılma haklarından bahsedilmektedir:

- Çalışma saatleri, vardiya planı ve fazla mesailer
- Gruplama, performans primleri ve akor
- Çıkrıklık ve meslek eğitimi
- İş güvenliği
- Veri gizliliği
- İş akışları ve işyerlerinin düzenlenmesi

İşçi temsilciliği ayrıca çalışanların söz gelimi köken, milliyet, cins, cinsel kimlik, din, siyasi anlayış veya sendika müdahalesinden dolayı dezavantaja uğramamalarına dikkat etmelidir. Görevleri arasında, yabancı işçilerin enteg-

rasyonunu teşvik etmek ve ayrıca işverenin işletmesinde irkçılıkla mücadeleye önayak olmak vardır.

3. Bir işçi temsilciliğinin hakları nedir?

Yasalardaki yönetime katılma haklarından her işçi değil de, sadece işçi temsilcilikleri yararlanabilir. İşçi temsilciliği olmaksızın gerçek yönetime katılım yoktur.

Bir işçi temsilciliği seçilmiş ise, işveren tarafından ilga edilemez.

4. Bir işçi temsilciliği sana hangi avantajları getirir?

İşçi temsilciliği olan işletmeler

- ortalama olarak daha fazla maaş ve ücret öderler, zira burada genellikle bir toplu sözleşme geçerlidir
- daha güvenli işyerlerine sahiptirler
- daha şeffaf ve adildirler
- işletmedeki emeklilik planını düzenlerler
- daha iyi bir iş-yaşam dengesi sağlarlar
- daha fazla mesleki eğitim sunarlar
- daha verimlidirler
- ekolojik tedbirlere daha çok yatırım yaparlar

İşyerinde soru veya problemlerin varsa, her zaman işçi temsilciliğine başvurabilirsin.

5. Bir işçi temsilciliği hakkı için gereken işçi sayısı nedir?

En az beş işçisi olan tüm işletmelerde bir işçi temsilciliği seçilebilir. Bir işçi temsilciliğinin büyüklüğü işçilerin sayısına bağlıdır:

- 5-20 çalışan: 1 işçi temsilciliği üyesi
- 21-50 çalışan: 3 işçi temsilciliği üyesi
- 51-100 çalışan: 5 işçi temsilciliği üyesi

- 101-200 çalışan: 7 işçi temsilciliği üyesi
- vs.

Ne kadar fazla çalışan varsa, işçi temsilciliği de o kadar büyür.

6. İşçi temsilciliğini kimler seçebilir?

16 yaşından itibaren tüm işçiler seçime katılabilir. Uyruk bir rol oynamaz. Oy verebilen diğer kişiler:

- Çıraklar
- Yarı zamanlı çalışanlar
- Kısa süreyle çalıştırılan işçiler
- İşletmede 3 aydan uzun süre bulunan kiralık işçiler

7. İşçi temsilciliğinde kimler üye olabilir?

İşçi temsilciliği için aday olanlar en az 18 yaşında ve işletmede en az altı aydan beri çalışıyor olmalıdır.

İşçi temsilciliğinde üye veya işçi temsilciliğine aday olan kişiler, ayrıca özel bir iş feshi güvencesinden yararlanır. Bu konuda detayları DGB sendikanızdan öğrenebilirsiniz:

<http://www.dgb.de/gewerkschaften-im-dgb>

8. Bir işçi temsilciliği ne zaman seçilebilir?

İşçi temsilciliği olmayan işletmelerde ilk bir seçim her zaman yapılabilir.

Mevcut işçi temsilciliklerinde tüm yurt genelinde her dört yılda bir kere seçim yapılır – bir sonraki sefer Mart ile Mayıs 2026 ayları arasındadır.

9. Tüm işletmelerde bir işçi temsilciliği var mı?

Ne yazık ki birçok işletmede işçi temsilciliği bulunmamaktadır. Örneğin bir dışçı muayenehanesi, bir tütün dükkanı, bir tesisatçı firması gibi küçük işletmelerde çoğunlukla beş çalışandan daha azı vardır. Biraz daha büyük işletme-

lerde işçilerin gerek görmemesinden dolayı genellikle bir işçi temsilciliği bulunmaz. Veya bir seçim düzenlemek için cesaret etmezler. Daha büyük işletmelerde ve özellikle endüstride neredeyse her zaman bir işçi temsilciliği vardır.

İşçi temsilciliği seçimine yönelik inisiyatif, iş elemanlarından gelmelidir.

İşveren tarafsız davranmak zorundadır. Müdahale etmeye hakkı yoktur. Bir işçi temsilciliği kurulmasını engellemek isterse, cezalandırılabilen bir eylemde bulunmuş olur.

10. Bir işçi temsilciliği ile bir sendika arasındaki fark nedir?

İşçi temsilciliği tüm işçiler tarafından seçilir ve işletmedeki tüm işçileri temsil eder.

Bununla birlikte bir sendika bir işletmeye bağlı olmayıp, bir veya birden fazla sektörden sorumludur. Orada sendika işçilerin genel olarak çıkarlarını temsil eder ve örneğin maaş, hafta sonu iş saatleri ve izin hakkı gibi konuları düzenleyen ve ilgili sektördeki çalışanlar için geçerli olan toplu iş sözleşmelerinin müzakerelerini yürütür. Herkes bir sendikanın üyesi olabilir. Almanya'daki en büyük sekiz sendika Alman Sendikalar Birliği üyesidir:

- Demiryolları ve Toplu Taşımacılık Sendikası (EVG)
- Polis Sendikası (GdP)
- Eğitim ve Bilim Sendikası (GEW)
- İnşaat-Tarım-Çevre Sendikası (IG BAU)
- Madencilik-Kimya-Enerji Sendikası (IG BCE)
- IG Metall (IGM)
- Gıda-Eğlence-Lokantalar Sendikası (NGG)
- Birleşik Hizmet Sendikası (ver.di)

İşçi temsilciliği ve sendika birbirine benzeyen amaçları izler. İşçi temsilcilikleri kurulduğunda, sendikalar bunu çoğunlukla destekler. Ayrıca sendikalar örneğin işçi temsilciliği çalışmalarına yönelik seminerler sunar, işçi temsilciliklerini bilgilendirir ve danışmanlıkta bulunur.